
Retsudvalget

2017/2209(INI)

1.3.2018

UDTALELSE

fra Retsudvalget

til Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

om mediepluralisme og mediefrihed i Den Europæiske Union
(2017(INI))

Ordfører for udtalelse: Heidi Hautala

PA_NonLeg

FORSLAG

Retsudvalget opfordrer Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

1. understreger, at mediepluralisme omfatter mange aspekter, heriblandt regler for fusionskontrol, indholdskrav til transmissionslicenssystemer, gennemsigtighed og begrænset koncentration af medieejerskab, etablering af redaktionelle friheder, uafhængighed og status for public service-radio- og TV-virksomheder, journalisters faglige situation, forholdet mellem medier og politiske aktører samt økonomiske aktører, adgang til medieindhold for kvinder og minoriteter, fri meningsdannelse osv.;
2. minder om, at ytrings- og informationsfrihed er en grundlæggende rettighed, der er fastlagt i artikel 11 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, artikel 10 i den europæiske menneskerettighedskonvention og artikel 19 i den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, og at det er en af de mest grundlæggende værdier, når det drejer sig om at beskytte demokratiet og styrke vores europæiske identitet; understreger, at mediefrihed og -pluralisme er rodfæstet i den grundlæggende ret til ytringsfrihed, som er en hovedhjørnestein i demokratiet, og at den politiske sektor aktivt skal bakke op omkring mediefrihed og -pluralisme; påpeger, at ytringsfrihed også kan beskytte hele samfundets ret til at modtage oplysninger om alle spørgsmål af interesse; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at træffe passende foranstaltninger til at sikre og fremme pluralistiske, uafhængige og frie medier for at sikre ytringsfrihed og demokrati;
3. opfordrer Kommissionen til at overvåge og indsamle oplysninger og statistikker om mediefrihed og -pluralisme i alle medlemsstater og til at analysere tilfælde af overtrædelser af den grundlæggende ret til ytringsfrihed og journalisters og andre mediefolks grundlæggende rettigheder under hensyntagen til nærhedsprincippet; opfordrer Kommissionen til at foreslå foranstaltninger til at håndtere resultaterne af disse evalueringer;
4. fremhæver, at borgerne i et pluralistisk og demokratisk samfund har behov for at være korrekt og fuldstændig informeret for at kunne deltage aktivt og effektivt i samfundslivet og politiske debatter; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at fremme en sund politisk debat og et vedvarende politisk engagement med hensyn til respekt for grundlæggende menneskerettigheder gennem mediekendskab samt mediepluralisme og -etik; er foruroliget over, at begrænsninger i mediefrihed og -pluralisme fører til et demokratisk underskud, og at et demokratisk underskud i én medlemsstat kan påvirke hele Den Europæiske Union, navnlig når de offentlige mediers uafhængighed kan blive bragt i fare på grund af regeringsflertallets indflydelse; påpeger, at en sådan indflydelse kan modvirkes af tilstrækkeligt udstyrede, finansierede og uafhængige public service-medier, der kan modstå statslig indblanding og præsentere en vifte af politiske holdninger; mener, at der bør vedtages fornuftige retsfor skrifter og god administrativ praksis vedrørende public service-medier, bl.a. hvad angår statsstøtte og offentlig finansiering, med henblik på at styrke deres uafhængighed og deres evne til at opfylde deres mission i almenvellets interesse;

5. bemærker med beklagelse, at koncentrationen af medieejerskab ikke har påkaldt sig tilstrækkelig interesse på medlemsstatsplan og på EU-plan; understreger, at EU's konkurrenceregler spiller en vigtig rolle for at forebygge etablering eller misbrug af dominerende stilling, og opfordrer i denne forbindelse Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre, at disse regler bliver gennemført korrekt og effektivt; opfordrer medlemsstaterne til via deres nationale reguleringsmyndigheder at overvåge mediekoncentration og til at forelægge lettilgængelige og fuldt ud gennemsigtige oplysninger om medieejerskab, herunder reelle ejere, samt økonomisk indflydelse over og støtte til medielandskabet, herunder onlinemedier; henstiller, at disse oplysninger bliver gjort offentligt tilgængelige i samtlige medlemsstater for at indkredse mulige kilder til kontrol og indflydelse på medierne, styrke mediernes ansvarlighed, sikre redaktionel og journalistisk uafhængighed og beskytte mediernes rolle som offentlighedens vagthund;
6. er dybt betænkelig over, at visse medlemsstater har truffet lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger for at begrænse og kontrollere deres medier enten direkte eller indirekte, navnlig i den offentlige mediesektor, eller for ikke at støtte mediepluralisme; understreger, at det er medlemsstaterne, som har en positiv forpligtelse til at sikre mediepluralisme og et miljø, hvor borgerne kan deltage i den offentlige debat og give udtryk for ideer og synspunkter uden frygt; understreger, at det grundlæggende princip om redaktionel uafhængighed i forhold til regeringer og/eller politiske eller kommercielle interesser skal beskyttes og garanteres, men også uafhængighed i forhold til private interesser, som kan være en trussel mod mediepluralisme og -frihed; understreger, at enhver form for dækning af valgkampagner og andre relevante begivenheder bør være fair, afbalanceret og upartisk, navnlig når disse begivenheder har væsentlig indflydelse på samfundslivet og den offentlige opinion; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at tilslutte sig Europarådets anbefalinger og resolutioner vedrørende de offentlige mediers uafhængighed og henviser til de europæiske standarder, der er fastslået i traktaterne i denne henseende; understreger, at tilsynet med public service-medier bør udføres af uafhængig organer og ikke direkte af politiske institutioner som f.eks. regeringer; understreger desuden, at den redaktionelle uafhængighed skal være garanteret i forbindelse med statsfinansierede public service-medier;
7. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at fremme og udvikle nye socialt bæredygtige økonomiske modeller med det formål at finansiere og støtte kvalitetsbetonet og uafhængig journalistik og styrke bæredygtigheden i public service-medierne, hvilket er en forudsætning for et pluralistiske mediesystem;
8. foreslår, med henblik på effektivt at beskytte mediefrihed og -pluralisme, at deltagelse i offentlige udbudsprocedurer bliver forbudt for selskaber, hvis egentlige ejer også ejer en medievirksomhed, eller at der i hvert fald skal herske fuld åbenhed omkring en sådan deltagelse; foreslår, at medlemsstaterne bør være forpligtet til regelmæssigt at rapportere om al offentlig finansiering af medievirksomheder, og at al offentlig finansiering til medieejere bør overvåges regelmæssigt; understreger, at medieejere ikke bør være dømt eller fundet skyldige i strafbare forhold;
9. understreger, at enhver form for offentlig finansiering af medieorganisationer bør foregå på grundlag af ikke-diskriminerende, objektive og gennemsigtige kriterier, som alle

medier bør informeres om på forhånd;

10. foreslår, at enhver form for offentlig finansiering af medier kun bør være tilgængelig for medieorganisationer, der offentliggør en adfærdskodeks, som er lettilgængelig for offentligheden;
11. er foruroliget over, at magtfulde kommercielle enheder benytter sig af SLAPP-praksis (Strategic Lawsuit Against Public Participation) i deres bestræbelser på at bringe journalister til tavshed, forhindre dem i at udføre deres arbejde eller på anden måde gribe ind i deres indhold; opfordrer Kommissionen til at være opmærksom på denne udviklingstendens og foreslå lovgivning, der kan standse dette misbrug;
12. er foruroliget over det høje antal journalister og andre mediefolk i Europa., der i voksende grad bliver udsat for trusler, chikane, overvågning, fysiske angreb eller ligefrem drab, fordi deres undersøgende journalistik og rapportering om magtmisbrug, korruption, menneskeretskrænkelser og kriminelle aktiviteter; beklager, at kun en lille procentdel af trusler eller chikane over for journalister bliver meldt til politiet; opfordrer medlemsstaterne til at fremme beskyttelse af journalistik og journalisters og andre mediefolks sikkerhed ved at sikre en korrekt håndhævelse af de gældende love og via overvågning og anmeldelse af trusler og chikane;
13. gentager, at gode arbejdsbetingelser og journalister og andre mediefolks sikkerhed er forudsætninger for, at de kan udfylde deres rolle og informere borgerne om spørgsmål af offentlig interesse; anmoder derfor medlemsstaterne og medievirksomhederne om at sikre rimelige arbejdsforhold for journalister og andre mediefolk;
14. Opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at de følger op på erklæringen fra Europarådets Ministerkomité om beskyttelse af journalistik og journalister og andre medieaktørers sikkerhed;
15. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre, at journalister får de korrekte redskaber til at foretage undersøgelser og modtage oplysninger fra EU's og medlemsstaternes offentlige forvaltninger, jf. forordning (EF) nr. 1049/2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter, uden at blive udsat for vilkårlige afgørelser om at nægte dem retten til aktindsigt; noterer sig, at oplysninger, der er indhentet i kraft af journalisters eller borgeres undersøgelsesbeføjelse, heriblandt oplysninger fra whistleblowere, både supplerer hinanden og er væsentlige for journalisters evne til at opfylde deres mission i almenvellets interesse; gentager, at adgang til offentlige kilder og begivenheder bør afhænge af objektive, ikke-diskriminerende og gennemsigtige kriterier;
16. noterer sig, at medlemsstaterne bør sikre, at der indføres passende instrumenter til at identificere de personer, der har ansvaret for at skade andre via medierne, selv online, under fuld hensyntagen til de grundlæggende rettigheder;
17. anerkender, at journalister har behov for den bedst mulige retsbeskyttelse for at anvende og udbrede sådanne oplysninger af offentlig interesse som led i deres arbejde;
18. anerkender retten til at optræde som whistleblower i alle sager, hvor oplysninger bliver videregivet i god tro, og dette tydeligvis sker i offentlighedens interesse, f.eks. når der

er sket overtrædelser af grundlæggende rettigheder eller straffelovgivningen, herunder aktiv eller passiv korruption, eller når det drejer sig om kendsgerninger, der afslører en trussel mod sikkerhed, sundhed eller miljø;

19. noterer sig, at whistleblowere, der handler fuldt berettiget, kan være uundværlige kilder til oplysninger for undersøgende journalister og således bidrage til en uafhængig presse; opfordrer derfor Kommissionen til at sørge for beskyttelse i hele EU i overensstemmelse med traktaterne og Unionens mål om demokrati, meningspluralisme og ytringsfrihed; understreger, at beskyttelse af whistleblowere går hånd i hånd med journalisters kildebeskyttelse, som skal afvejes mod tiltalte fysiske og juridiske personers grundlæggende rettigheder;
20. understreger, at falske anklager eller vildledende oplysninger kan have vidtrækkende konsekvenser for mennesker og virksomheder; minder om, at de ansvarlige skal drages til ansvar i tilfælde af falske beskyldninger og ikke nyde godt af den beskyttelse, der ydes til whistleblowere; understreger, at en person, der bliver udsat for bagtale ved hjælp af forkerte eller vildledende oplysninger, bør have adgang til effektive retsmidler;
21. understreger, at misinformation, der skabes eller spredes med fuldt overlæg for økonomisk eller politisk vindings skyld – altså falske nyheder eller "fake news" – ødelægger tillidsforholdet mellem medierne og borgerne og er en potentiel fare for de liberale demokratier og også har potentiale til at undergrave vores demokratiske værdier som f.eks. ytringsfriheden og retsstatsprincippet; påpeger, at det er meget lettere at udbrede sådanne falske oplysninger via de sociale medier end via de traditionelle medier, og at det er nødvendigt at finde løsningsmodeller, hvor ophavsmændene til falske nyheder kan blive draget til ansvar for deres handlinger i de digitale medier, ligesom det allerede er tilfældet i offline-miljøet; understreger, at streng regulering eller censur af tanker og synspunkter ikke er det rette svar, men at en delvis løsningsmodel med hensyn til at bekæmpe misinformation og propaganda består i at sikre, at oplysningerne er troværdige, og at borgerne uddannes til at have kritisk sans og være mediekyndige; opfordrer medlemsstaterne og EU-institutionerne til at afsætte tilstrækkelige ressourcer til at bekæmpe misinformation og til at træffe koordinerede foranstaltninger over for udgivere og distributører af forsætlige falske nyheder; fokuserer i denne forbindelse på, at medieforbrugerne skal være i stand til at sondre mellem kendsgerninger og deciderede synspunkter; understreger, at EU-Udenrigstjenesten via sin afdeling for strategisk kommunikation og navnlig den såkaldte East StratCom-taskforce har gjort en indsats for aktivt at bidrage til udvikling og gennemførelse af en strategi mod spredning af falske nyheder, og at denne indsats bør opgraderes generelt og tildeles flere ressourcer, således at disse opgaver kan udføres effektivt; fremhæver, at der er behov for, at medlemsstaterne bør præstere et supplement til EU's indsats for at bekæmpe falske oplysninger og engagere sig på alle niveauer, også i samarbejde med EU's naboskab, for at fremme et pluralistisk mediemiljø, hvor EU's politikker kan blive formidlet sandfærdigt, sammenhængende og udførligt; glæder sig over, at Kommissionen har erklæret, at den er i færd med at forberede en strategi til bekæmpelse af falske nyheder, der vil blive bekendtgjort senere;
22. noterer sig, at de nye teknologier har haft dramatiske konsekvenser for den traditionelle presses forretningsmodel; mener ikke desto mindre, at digitaliseringen med konsekvente retlige rammer har potentialet til at fremme konkurrence mellem medieaktører og

demokratisere adgang til og produktionen af information og indhold;

23. noterer sig, at der i forbindelse med udviklingen af de digitale mediers økosystem er dukket nye formidlere op, som har evnen til at påvirke og kontrollere oplysninger og ideer online ved at erhverve "gatekeeper"-funktioner og -beføjelser; understreger, at der skal være tilstrækkeligt uafhængige og autonome online-kanaler, -tjenester og -kilder med kapacitet til at levere en mangfoldighed af meninger og demokratiske ideer til offentligheden vedrørende spørgsmål af almen interesse; opfordrer medlemsstaterne til at udvikle nye eller eksisterende nationale politikker og foranstaltninger i denne henseende;
24. understreger, at pressens uafhængighed dækker både offentlige og private medier; fremhæver i denne henseende betydningen af etiske kodekser for journalister og redaktører; Understreger, at sådanne etiske kodekser bør omfatte en forpligtelse til at kontrollere information og kilder; fremhæver, at udbredelse af indhold online bør være omfattet af den samme diligensforpligtelse som udbredelse offline; er foruroliget over, at standarderne tilsyneladende er blevet sænket i et online-miljø under hurtig forandring, hvor kvantitet, hurtighed og clickbait tillægges større betydning end nøjagtighed;
25. glæder sig over, at det årlige kollokvium om grundlæggende rettigheder i 2016 fokuserede på mediepluralisme og demokrati, og over anbefalingerne fra højniveaugruppen om mediefrihed og pluralisme; efterlyser på ny lovgivningsmæssige foranstaltninger, som kan sikre standarder for mediepluralisme på europæisk plan for de trykte medier, injurier, koncentration og gennemsigtighed med hensyn til medieejerskab osv.; fastslår, at Europas fælles sociale og politiske rum kræver mediefrihed og -pluralisme for at sikre et velfungerende demokrati;
26. understreger, at principperne om mediefrihed, ytringsfrihed og mediepluralisme er lige så relevante for førtiltrædelseslande og det europæiske naboskabsområde, som de er for medlemsstaterne; opfordrer Kommissionen til at sikre, at disse principper styrkes og overvåges tilstrækkeligt i disse lande, og at bistandsprogrammerne bliver gjort betinget af overholdelsen af disse principper;

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	22.2.2018
Resultat af den endelige afstemning	+: 21 -: 0 0: 2
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Max Andersson, Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Jean-Marie Cavada, Kostas Chrysogonos, Mady Delvaux, Rosa Estaràs Ferragut, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Gilles Lebreton, António Marinho e Pinto, Emil Radev, Evelyn Regner, Francis Zammit Dimech, Tadeusz Zwiefka
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Daniel Buda, Angel Dzhambazki, Evelyne Gebhardt, Jytte Guteland, Heidi Hautala, Kosma Złotowski
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere (forretningsordenens art. 200, stk. 2)	Norbert Erdős, Michaela Šojdrová

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

21	+
ALDE	Jean-Marie Cavada, António Marinho e Pinto
EFDD	Joëlle Bergeron
ENF	Marie-Christine Boutonnet, Gilles Lebreton
GUE/NGL	Kostas Chrysogonos
PPE	Daniel Buda, Norbert Erdős, Rosa Estaràs Ferragut, Emil Radev, Michaela Šojdrová, Francis Zammit Dimech, Tadeusz Zwiefka
S&D	Mady Delvaux, Evelyne Gebhardt, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Jytte Guteland, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Evelyn Regner
VERTS/ALE	Max Andersson, Heidi Hautala

0	-

2	0
ECR	Angel Dzhambazki, Kosma Złotowski

Tegnforklaring:

+ : for

- : imod

0 : hverken/eller